

Arkeologisk förundersökning 2015

Selarp 1:5, fornlämning 21

HUSBYGGE

Trollenäs socken, Eslövs kommun
Skåne län

SKÅNE
ARKEOLOGI

Skånearkeologi
Rapport 2015:20

Per Sarnäs

Arkeologisk förundersökning 2015

Selarp 1:5, fornlämning 21

HUSBYGGE

Trollenäs socken, Eslövs kommun
Skåne län

Skånearkeologi

Per Sarnäs

Midgårdsgatan 3

216 19 Malmö

Tel: 0708-82 78 16

E-post: info@skanearkeologi.se

Webb: www.skanearkeologi.se

Arkeologisk förundersökning 2015

Selarp 1:5, fornlämning 21

Husbygge

Trollenäs socken, Eslövs kommun

Skåne län

Skånearkeologi

Rapport 2015:20

Författare: Per Sarnäs

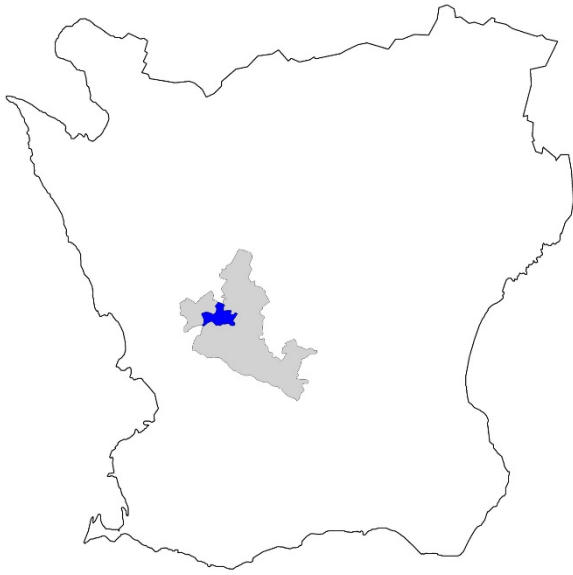
Grafisk form: Anders Gutehall

Omslagsbild: Per Sarnäs

© Skånearkeologi 2015

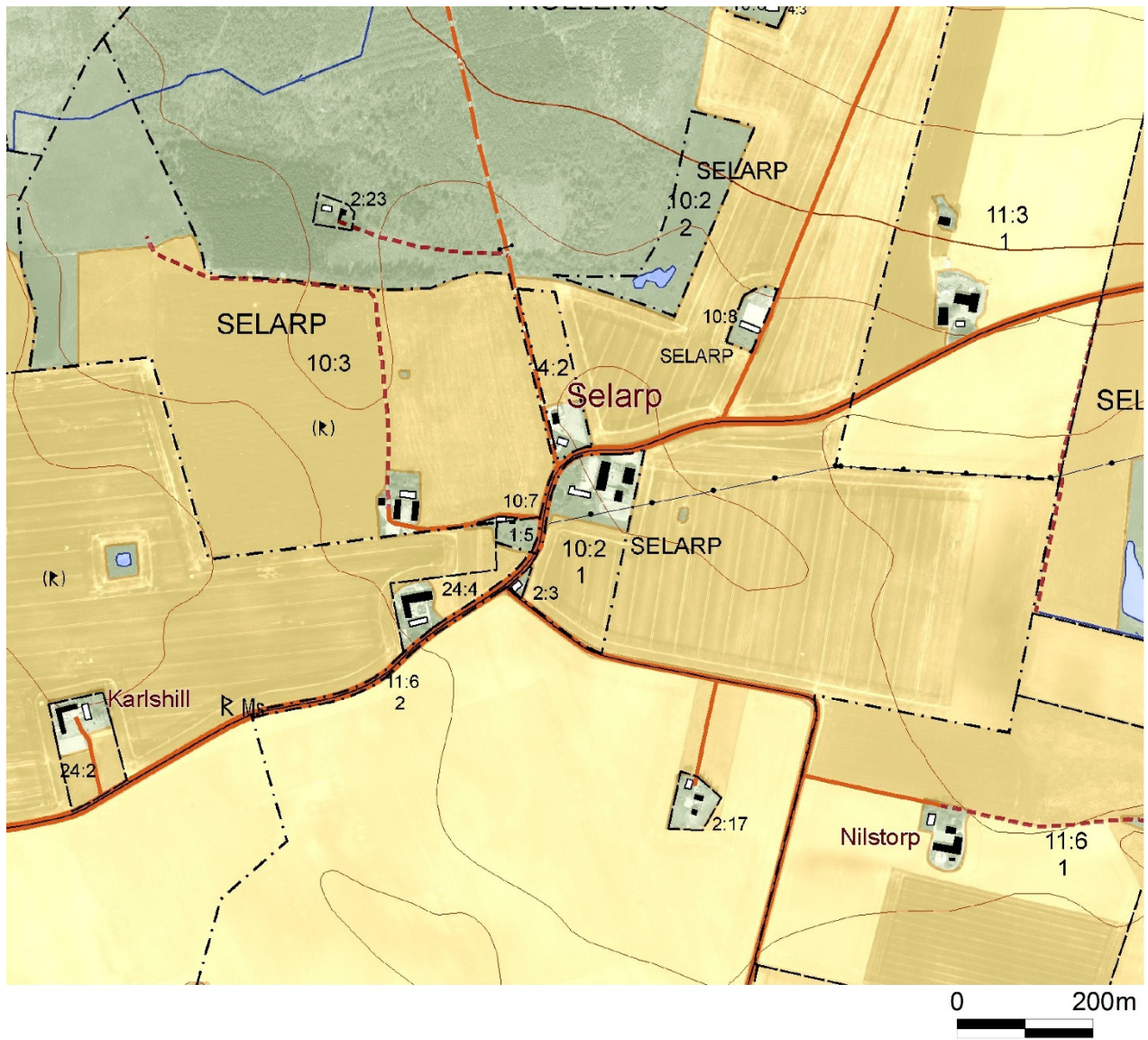
Innehåll

Inledning	5
Syfte och metod	5
Topografi och fornlämningsmiljö	5
Undersökningsresultat	6
Förslag på fortsatta åtgärder	7
Projektorganisation och kvalitetssäkring	7
Referenser	7
Tekniska och administrativa uppgifter	8

Figur 1. Karta över Skåne med Eslövs kommun markerat med grå färg och Trollenäs socken med blått.

Figur 2. Del av Fastighetskartan med Selarp 1:5 i mitten av kartan. © Lantmäteriet.

Inledning

Med anledning av ett planerat uppförande av ett enfamiljshus inom fastigheten Selarp 1:5 som ligger inom Selarps historiska bytomt (Trollenäs 21:1), beslutade länsstyrelsen i Skåne om en arkeologisk förundersökning.

Syfte och metod

Det planerade husets läge sammanfaller med läget för en av gårdarna i Selarps by innan enskiftet. I nordöstra delen av fastigheten har det legat en skolbyggnad i sen tid.

Den arkeologiska förundersökningen genomfördes i form av sökschaktning. Ett sökschakt lades längs med den planerade huskroppen.

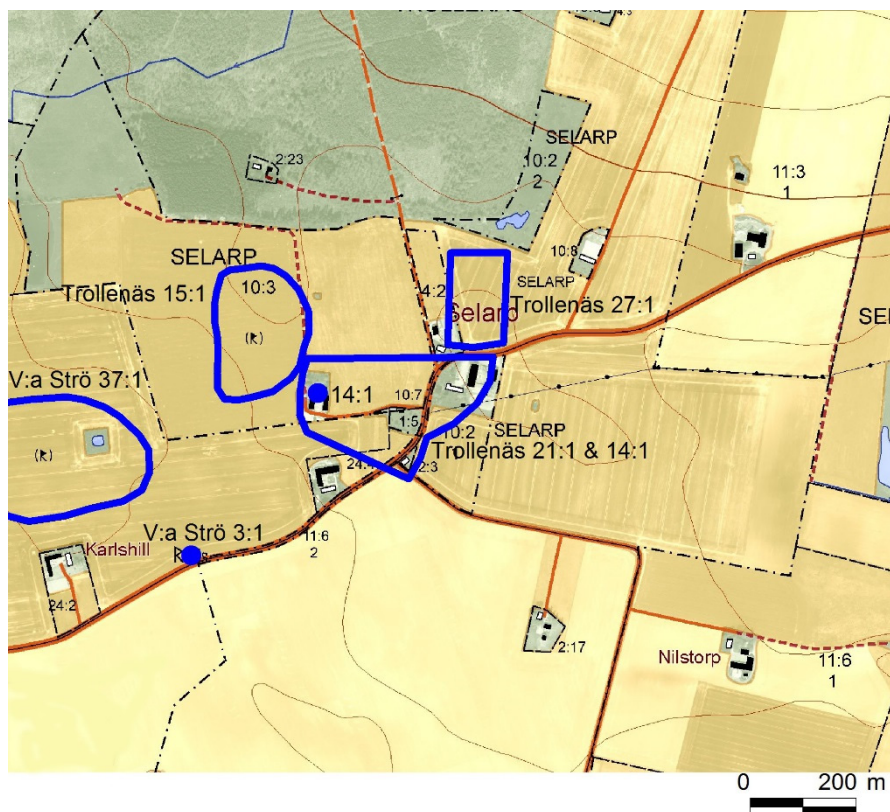
Anläggningar och schakt mättes in med nätverks RTK/GPS. Två stolphål undersöktes till hälften (figur 4).

Den översiktliga arkeologiska förundersökningen skulle enligt Länsstyrelsens förfrågningsunderlag syfta till att klargöra fornlämningens utbredning, datering, innehåll och vetenskapliga potential och att resultaten från förundersökningen ska kunna användas i den fortsatta beslutsprocessen.

Topografi och fornlämningsmiljö

Selarps by utgörs i dag av ett fåtal gårdar i ett öppet jordbrukslandskap. Inom fastigheten Selarp 1:5 har tidigare stått en skolbyggnad, nordost om det föreslagna läget för nybygget. Den föreslagna placeringen av huset sammanfaller med platsen för gård nr 8 i Selarps by innan byn skiftades (1836 års karta över Laga skifte).

Det förekommer ett antal i FMIS registrerade fornlämningar i närområdet. Fornlämningarna domineras av boplatser som identifierats genom fynd av bearbetad flinta.

Figur 3. Fastighetskartan med de i texten redovisade och registrerade fornlämningar enligt FMIS.

Ett flertal fornlämningar kan dateras till neolitikum. Den kronologiska bilden är sannolikt till stor del ett resultat av vad som är möjligt att upptäcka vid en fornminnesinventering. Boplatser från yngre bronsålder och järnålder är betydligt svårare att påträffa vid en ytinventering.

Ett relevant urval av närliggande fornlämningar ur FMIS redovisas nedan och på figur 3.

RAÄ Trollenäs 14:1 – Fyndsamling bestående av 10 oslipade yxor, 5 diverse redskap, 5 slipade yxor, 5 halva med blad och skaft, 1 båtyxa, 1 klubbkaft av sandsten samt 5 sländtrissor. Uppgifterna hämtade ur Trollenäs sockens historia.

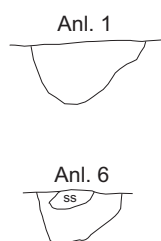
RAÄ Trollenäs 15:1 – Stenåldersboplatz, ca 300 x 150 m (N-S). Inom området förekom sparsamt med flintavslag. Mycket dåliga besiktningsförhållanden. I anslutning till boplatzen har påträffats flertalet föremål som är registrerade under fornsakssamlingen RAÄ nr 14. Ett 10-tal avslag tillvaratogs, varav ca 5 retuscherade.

RAÄ Trollenäs 21:1 – Bytomt med en utbredning av ca 350 x 100–200 m. Utbredningen baserar sig på 1772 års karta (Geometrisk avmätning). Selarps by utgjordes av 7 gårdar innan skiftet.

RAÄ Trollenäs 27:1 – Hög, uppgift om. Området har på 1722 års karta benämningen Högåker. I åkerns södra finns en del bra höglägen. Inget synligt 1968.

RAÄ Västra Strö 3:1 – Milstolpe, av grå kalksten, 1,35 m hög, 0,5 m bred och 0,2 m tjock. Huggen inskription åt söder.

RAÄ Västra Strö 37:1 – Stenåldersboplatz, ca 425 x 225 m (Ö-V). I den nysädda åkern iaktogs ställvis tämligen rikligt med flintavslag, några bearbetade (kantretusch).

Figur 4. Sektionsritningar över två av stolphålen. Skala 1:20.

Undersökningsresultat

I det drygt 20 m långa och 1,4 m breda schaktet framkom 10 stolphål, 1 härd, 2 syllstensrader och ett lager med lera och bränd lera. Matjordslagrets tjocklek varierade mellan 0,5–0,6 m. Underlaget utgjordes av lerig silt.

Stolphålen var små och flera av dem innehöll skörbränd sten. Stolphålen framkom i den södra delen av schaktet vilket delvis är en effekt av att syllstensraderna liksom lagret kan ha dolt underliggande anläggningar. Stolphålen har en förhistorisk karaktär

Figur 5. Foto över de två syllstensraderna. Lagret med bränd lera / lera började strax hitom den närmaste syllstensraden och sträckte sig en bit bortom den bortre raden.

med en fyllning som avvek från den yngre lämningen som troligen utgör en av huslängorna till gård nr 8 i Selarps by. Även förekomsten av skörbränd sten indikerar att de härrör från förhistorisk tid.

De två syllstensraderna gick i öst-västlig riktning. Den södra syllstensraden bestod av en dubbel rad med stenar i ett skift medan den norra utgjordes av en enkel rad med stenar i ett skift. Det förekom varken kalkbruk eller tegel i dem. Det var endast 3,4 m mellan syllstensraderna och de har sannolikt tillhört två olika byggnader. Strax söder om den södra syllstensraden framkom ett lager med mycket lera och bränd lera samt fynd av djurben och en skärva yngre rödgods. Lagret sträckte sig norr om den norra syllstensraden. Lagret var ca 5,6 m brett vilket kan stämma väl med bredden på en skånelänga. De fåtaliga fynden och skärvan av yngre rödgods kan tolkas som att gård nr 8 etableras relativt sent i byn. Under lagret framkom ett äldre matjordslager.

Förslag på fortsatta åtgärder

De framkomna lämningarna bör bli föremål för en översiktlig dokumentation.. Den skolbyggnad som tidigare stått inom fastigheten ska enligt muntliga uppgifter från en närboende ha saknat källare, vilket troligen innebär att eventuella fornlämningar finns kvar intakta under matjorden. Det torde därför inte vara meningsfullt hur fornlämningssynpunkt att ändra på husets läge.

Projektorganisation och kvalitetssäkring

Skånearkeologi är ett företag som grundades 2013 med inriktning på arkeologisk uppdragsverksamhet. Företaget leds av Fil.lic. Per Sarnäs med mångårig erfarenhet av arkeologisk uppdragsverksamhet mest i Skåne men även i Småland.

Per Sarnäs är projektledare och ansvarig för projektets genomförande och vetenskapliga kvalitet, samt kontakter med Länsstyrelse och uppdragsgivare.

Referenser

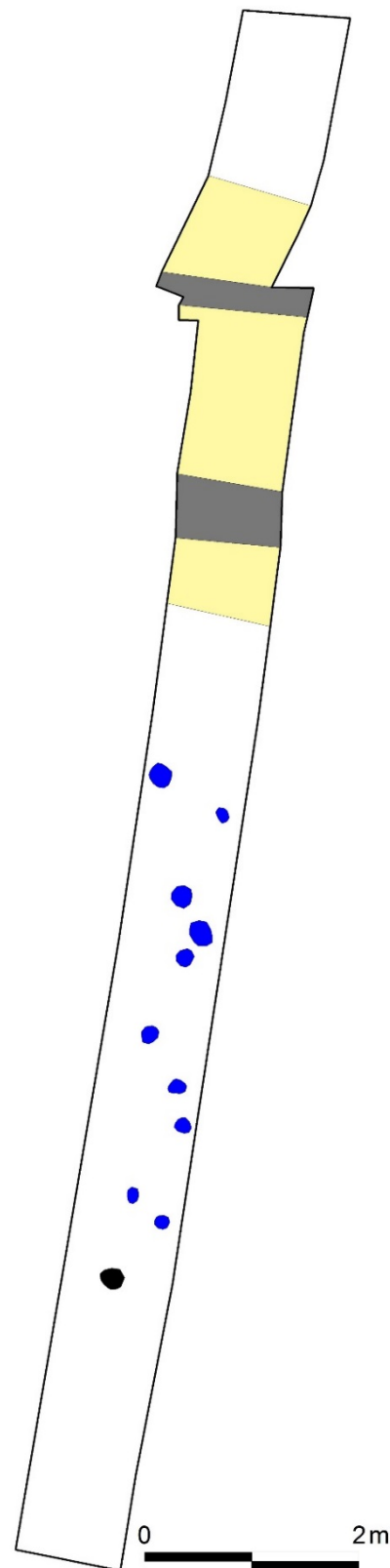
Kartmaterial

Fastighetskartan

Internetreferenser

FMIS

Figur 6. Plan över schaktet med framkomna anläggningar och lager. Stolphål är blå, härden är svart, syllstensraderna är grå och lagret med bränd lera/lera är ljusgult.

Tekniska och administrativa uppgifter

Länsstyrelsens diarienummer 431-14018-2015
Skånearkeologis diarienummer 201517

Län Skåne
Kommun Eslöv
Socken Trollenäs
Fastighet Selarp 1:5
RAÄ-nummer 21:1

Ekonomiska kartans blad 2C9i NV (RT90)
Koordinatsystem Sweref 99 TM
N koordinat 6194310
E koordinat 391771
M ö.h. 66

Fältarbetstid 2015-10-22
Antal arbetsdagar 1
Antal arkeologtimmar 7
Antal maskintimmar 7

Undersökt yta 28 m²

Projektansvarig Per Sarnäs
Uppdragsgivare Mikael Hansson

Kostnader, arkeologi

Fältarbete: 4 550:-
Rapport: 5 200:-
Tryck: 1 000:-
Nätverks RTK: 950:-
Resa: 400:-
Grävmaskin: 5 600:-
Summa: 17 700:-

Summa, faktisk: 17 700:-
Summa, beslutad: 24 900:-